

Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

clasa a V-a

Recapitulare

(noțiuni studiate în clasa a IV-a)

Lecția 1

clasa a V-a

Ascultă cu atenție textul
următor, pentru a putea apoi
rezolva exercițiile propuse:

„Dacă vă puteți închipui, în restaurant nu era permis accesul cu animale! Am evaluat situația. Partea bună: hotelul avea totuși o politică prietenoasă față de căței. Pun pariu că Nina avusese un cuvânt greu de spus. [...]

Gândindu-se că poate n-am atras suficiente priviri intrigate, Farid și-a zis că n-ar fi o idee rea să se trântescă în fund pe mochetă și să înceapă să se scarpine cu piciorul din spate după ureche. Evident, se uita lumea la el ca la urs.

L-am dus așadar într-un soi de pensiune destinată găzduirii animalelor celor care se cazau la hotel. Din câte am văzut, condițiile erau cel puțin acceptabile: boxe individuale generoase, mâncare de calitate. Mai erau cazați acolo cinci-șase căței, toți de talie mică, bucuroși că au un nou companion. Și, mai important, câinii Ninei - adică frații lui Farid - locuiau tot la pensiune, așa că n-aveam de ce să-mi fac griji. Ce era suficient de bun pentru ei era bun și pentru Farid.

Mi-am luat rămas-bun cu strângere de inimă. Mi se rupea sufletul când îl vedeam dând din coadă agitat, încercând să înțeleagă ce i se întâmplă. Uf, animăluțele astea! Speram din tot sufletul că mă înțelege și că nu mă urăște.

În holul înalt de la intrare, fascicule groase de lumină pătrundeau prin ferestrele decorate cu vitralii, ceea ce făcea ca locul să pară cuprins de o vrajă pictată în toate culorile lumii.

Era plin de lume îmbrăcată la patru ace, iar angajații viermuiau făcând totul ca oaspeții să fie mulțumiți. Sau, mă rog, asta a fost impresia mea de necunoscătoare. Nu sunt obișnuită să-mi deschidă cineva ușa, să-mi care bagajele, să-mi ia haina și chestii de astea. Nu înseamnă că nu m-aș putea obișnui cu stilul ăsta de viață - să zicem, începând din acest moment, pentru tot restul vieții!

Totul era atât de interesant, încât nu știam unde să mă uit mai întâi.

Nina, pe de altă parte, se comporta ca la ea acasă. Poate pentru că, într-un fel, chiar era acasă. În momentul în care o vedeau, cei din personalul hotelului își corectau ținuta, devenind mai îndatoritori și plini de zel. Se vedea că o respectă. În orice loc ne aflam, era suficient ca ea să ridice discret mâna, ca imediat apărea ca din pământ un angajat care-o întreba binevoitor ce dorește.

Am intrat în restaurantul hotelului, o încăpere cu nenumărate decorațiuni aurii și pereții acoperiți cu oglinzi. Un piccolo ne-a condus la o masă mai retrasă. În cinci secunde, un chelner elegant și cu o față simpatcă a apărut de nicăieri. Nina i-a șoptit câteva cuvinte la ureche, arătând cu capul spre mine. El a tresărit și a făcut ochii mari. Nina i-a mai spus ceva, moment în care ochii chelnerului s-au făcut *atât* de mari, încât m-am temut să nu-i iasă din orbite și să și-i piardă pe jos, ca în desene animate. Apoi și-a tras umerii pe spate, luând poziția de drepti.

— Cu ce vă pot servi, domnișoară Olga? m-a întrebat plin de solitudine.”

(Alex Moldovan, *Olguța și un bunic de milioane*)

Pentru o mai bună înțelegere a textului

Cuvintele subliniate în sintagmele următoare au sensul:

*Am **evaluat** situația.*

1. a evalua: a estima, a stabili valoarea

*Gândindu-se că poate n-am atras suficiente priviri **intrigante**...*

2. intrigat: care este nerăbdător să afle sau să știe ceva care îl îngrijorează, față de care are suspiciuni

*Era plin de lume **îmbrăcată** la patru ace.*

3. la patru ace: elegant

*În momentul în care o vedeau, cei din personalul hotelului își corectau ținuta, devenind mai îndatoritori și plini de **zel**.*

4. zel: sârguință, hărnicie

Folosind Dicționarul explicativ al limbii române (<https://dexonline.ro>), stabilește sensul din text al următoarelor cuvinte:

companion

vitralii

solicitudine

Jocul cuvintelor.

Integrează cuvintele noi în enunțuri de minimum 5 cuvinte:

companion

În excursia visată, își adusesese un **companion** amuzant.

vitralii

L-au impresionat vechile **vitralii** ale catedralei.

solicitudine

Ioana arătase multă **solicitudine** față de invitați.

Exercițiu

Stabilește, pe baza textului, dacă următoarele afirmații sunt adevărate (A**) sau false (**F**):**

1. Locul în care Olguța trebuie să se despartă de Farid este un restaurant. A / F
 2. Farid este un motan. A / F
 3. Angajații hotelului o tratau pe Nina cu mult respect. A / F
 4. Restaurantul hotelului era o încăpere decorată cu flori. A / F
-

Rezolvare

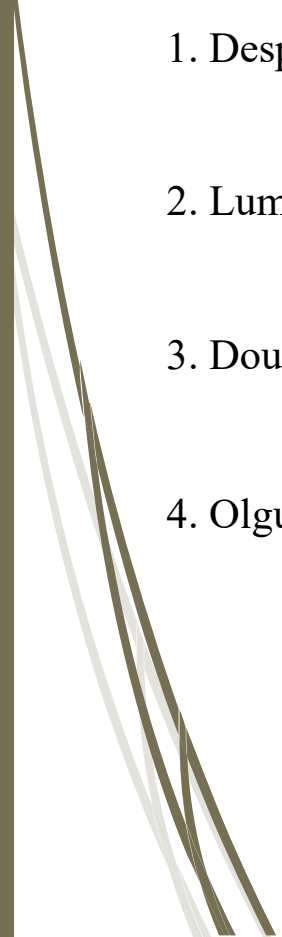
Stabilește, pe baza textului, dacă următoarele afirmații sunt adevărate (A) sau false (F):

1. Locul în care Olguța trebuie să se despartă de Farid este un restaurant. A / F
„Dacă vă puteți închipui, în restaurant nu era permis accesul cu animale!”
2. Farid este un motan. A / F
„Și, mai important, câinii Ninei - adică frații lui Farid - locuiau tot la pensiune, așa că n-aveam de ce să-mi fac griji.”
3. Angajații hotelului o tratau pe Nina cu mult respect. A / F
„În momentul în care o vedeau, cei din personalul hotelului își corectau ținuta, devenind mai îndatoritori și plini de zel. Se vedea că o respectă.”
4. Restaurantul hotelului era o încăpere decorată cu flori. A / F
„Am intrat în restaurantul hotelului, o încăpere cu nenumărate decorațiuni aurii și pereții acoperiți cu oglinzi.”

Exercițiu

Completează următoarele enunțuri cu informații potrivite din textul citat:

1. Despărțindu-se de Farid, Olguța încerca sentimentul de _____.
 2. Lumina care pătrundea prin vitralii făcea ca locul _____.
 3. Două dintre situațiile neobișnuite cu care se confruntă Olguța sunt: _____.
 4. Olguța și Nina au fost conduse de un piccolo _____.
-

Rezolvare

1. Despărțindu-se de Farid, Olguța încerca sentimentul de suferință / de compasiune.
 2. Lumina care pătrundea prin vitralii făcea ca locul să fie unul magic, pictat în toate culorile lumii.
 3. Două dintre situațiile neobișnuite cu care se confruntă Olguța sunt: să-i deschidă cineva ușa, să-i care bagajele.
 4. Olguța și Nina au fost conduse de un piccolo la o masă mai retrasă.
-

Exercițiu

Completează tabelul de mai jos, asociind cuvintele de pe verticală cu câte un cuvânt de pe orizontală. Marchează cu X cuvintele care se potrivesc și vei afla diferite sensuri ale termenului *a trece*.

	acul	apa	timpul	copilul
curge				
traversează				
se scurge				
străpunge				

Rezolvare

	acul	apa	timpul	copilul
curge		X		
traversează				X
se scurge			X	
străpunge	X			

Exercițiu

Stabilește momentul acțiunii exprimate de cuvintele subliniate din următoarele enunțuri:

1. „Dacă vă puteți închipui, în restaurant nu era permis accesul cu animale!”
1. „L-am dus așadar într-un soi de pensiune destinată găzduirii animalelor celor care se cazau la hotel.”
1. „Nina, pe de altă parte, se comporta ca la ea acasă.”
4. „Pun pariu că Nina avusese un cuvânt greu de spus.”

Rezolvare

1. „Dacă vă puteți închipui, în restaurant nu era permis accesul cu animale!” - **prezent**
 2. „L-am dus așadar într-un soi de pensiune destinată găzduirii animalelor celor care se cazau la hotel.” - **trecut**
 3. „Nina, pe de altă parte, se comporta ca la ea acasă.” - **trecut**
 4. „Pun pariu că Nina avusese un cuvânt greu de spus.” - **prezent**
-

Exercițiu

Alcătuiește câte un enunț în care cuvântul *a participa* să exprime:

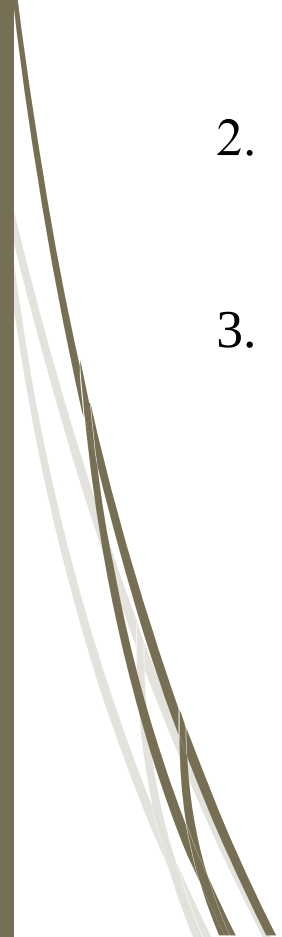
1. o acțiune din trecut

2. o acțiune din prezent

3. o acțiune din viitor

Rezolvare

1. Colegii au participat la un concurs artistic.
Ați participat la o emisiune televizată.
 2. În acest moment, toți participăm la activitățile școlii.
Prietenii mei participă la acțiuni caritabile.
 3. Vei participa la festivalul de teatru?
Vlad va participa la concertul din centrul orașului.
-

Olguța vs. o nouă prietenă, **Eva**

elevă în clasa a V-a

prietenoasă

curioasă

Olguța vs. o nouă prietenă, **Eva**

elevă în clasa a V-a

curioasă

elevă în clasa a VII-a

prietenoasă

curajoasă

harnică

Citește cu atenție textul pe care Eva și l-a notat în jurnalul său:

Azi l-am cunoscut pe Olguța.
Ia a venit de curând în orașul
nostru. Iei îi place animalele.
Pe câinele lui o cheamă
Farid. Cred că e minunat să fi
iubit de o câine!

Dacă ți-ar arăta vreodată jurnalul ei, ce modificări ai aduce acestui text
pentru a fi corect?

**Cum ne
exprimăm?!**

Ne exprimăm corect!

Azi am cunoscut-o pe Olguța.
Ea a venit de curând în orașul nostru.

Ei îi plac animalele. Pe
câinele ei îl cheamă Farid.
Cred că e minunat să fii iubit
de un câine!

DICTARE

Scrive după dictare următorul text:

Prietenii săi sunt fascinați de lumea animalelor. Își petrec timpul îngrijind pisicile sau câinii din gospodăria bunicilor. Niciodată nu s-au plâns că e prea greu. Fiecare s-a concentrat pe sarcina sa, astfel încât totul să fie bine.

Suportul de curs a fost realizat de
prof. dr. Laura-Alexandra Pui, de la Școala
Gimnazială „Dr. Bernády György”, Tg.-Mureș, și
a fost prezentat în cadrul emisiunii „TELESULI”
de **prof. Veronica Șandor**, de la Liceul
Tehnologic „Petru Maior”, Reghin.